

considerații generale privind

Sistemul SUMAL

ca instrument în combaterea tăierilor ilegale, în certificarea și
determinarea provenienței și aplicarea EUTR

István TÓKE
istvan.toke@gmail.com

Romania – păduri – administrație silvică

Pădurile ocupă 6,45 milioane ha – 27%, din suprafața țării

- ▶ - conifere 1,91 milioane hectare 29,6%
- ▶ - fag 2,03 milioane hectare 31,5 %
- ▶ - stejari 1,09 milioane hectare 16,9%
- ▶ - altele 1,26 milioane hectare 19,5%
- ▶ - alte terenuri 0,15 milioane hectare 2,3%

Suprafața forestieră este administrată de ocoale silvice,

- Deținut de stat, peste 320 de ocoale silvice, ROMSILVA
- Proprietate privată, peste 145 de ocoale silvice
- UN TOTAL de 470 de ocoale silvice

Activitatea forestieră este controlată de 9 inspectorate silvice (Garda Forestiera)

- suprafață de 2-6 județe
- peste 750 de inspectori (cca. 1 inspector la 8.600 ha)

Illegal logging – definiții la nivel mondial

Până în prezent, nu există o definiție universal acceptată a lemnului legal sau ilegal în dreptul internațional.

În general, lemnul este considerat ilegal atunci când producătorul de lemn încalcă legile și reglementările țării în care a fost recoltat lemnul sau o convenție internațională la care țara respectivă este parte.

Legislația care privește producția de lemn variază considerabil de la țară la țară, la fel ca și abordările pentru verificarea conformității.

FAO – Food and Agriculture Organization

„Exploatarea ilegală are loc atunci când lemnul este recoltat, transportat, cumpărat sau vândut cu încălcarea legilor naționale.

Procedura de recoltare în sine poate fi ilegală, incluzând mijloace corupte de acces la păduri, extragerea fără permisiune sau dintr-o zonă protejată, tăierea speciilor protejate sau extragerea lemnului care depășește limitele convenite. ”

FERN (2002) și Brack și Hayman (2001)

Tăieri ilegale– semnificație

- ▶ • **Mediu:** tăierea ilegală a distrus pădurile și serviciile pe care le furnizează: aprovizionare durabilă cu combustibil și fibre, habitat sălbatic, aprovizionare cu apă și alte valori de mediu.
- ▶ • **Comerț:** desfășurarea ordonată a activității depinde de aplicarea drepturilor de proprietate, de respectarea contractelor și de aplicarea echitabilă a legii.
- ▶ • **Asistență socială:** pe de o parte, exploatarea forestieră ilegală poate fi un simptom al legilor care nu corespund nevoilor locale; pe de altă parte, exploatarea forestieră ilegală poate priva oamenii de accesul la propriile resurse forestiere, îi poate expune la pericole în munca lor și poate transforma comunitățile stabile în comunități instabile. În mâinile rebelilor, infractorilor sau oficialilor corupți, veniturile din exploatarea forestieră ilegală pot sprijini violența și represiunea.
- ▶ • **Guvernanță:** exploatarea forestieră ilegală este un simptom al eșecului de a administra justiția în mod eficient și alimentează corupția și criminalitatea organizată.
- ▶ • **Venituri:** exploatarea forestieră ilegală a costat guvernele miliarde de dolari în venituri fiscale pierdute, iar proprietarii de păduri miliarde de dolari în pierderi. Deoarece exploatarea forestieră ilegală este adesea nedurabilă, aceasta le spole comunităților veniturile viitoare.

Conceptul de **Illegal logging (exploatarea ilegală)** este tradus și confundat cu **tăierile ilegale**, cu toate că semnificația sa este cu mult mai largă

Exploatarea ilegală nu are un corespondent în legislația românească, decât doar anumite aspecte ale sale.

Modificări importante în legislația silvică

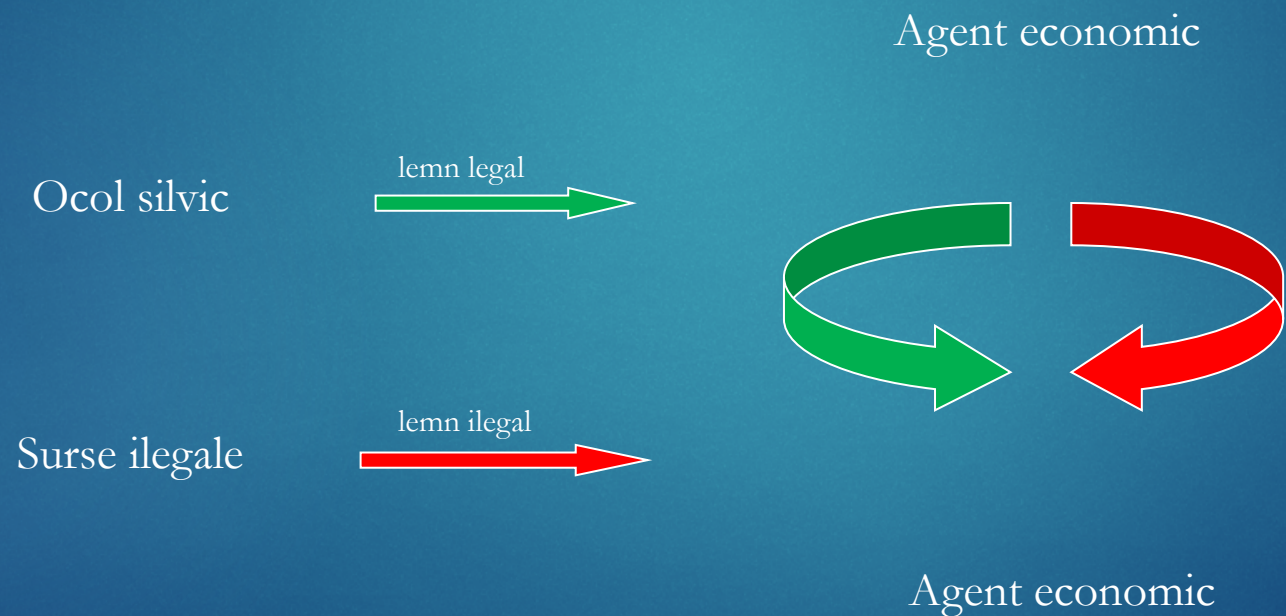
- ▶ Codul silvic – legea 46, din 2008, cu completările și modificările ulterioare
 - ▶ 2008 - 2015: modificat de 11 legi și ordonanțe
 - ▶ 2015: republicată
 - ▶ 2015 - 2020: modificat de 7 legi, de la câteva articole la aproape jumătate din conținut
- ▶ Regulamentul de control a provenienței, transportului și prelucrării lemnului
- ▶ Reglementări subsecvente pentru implementarea SUMAL
- ▶ Sistem SUMAL în vigoare de la 1 octombrie 2008, și SUMAL 2.0 aplicabil din ianuarie 2021

Cronologia dezvoltării sistemului SUMAL

- ▶ 2007 – nașterea conceptului
- ▶ 2008 - lansarea SUMAL 1.0, sistem în vigoare de la 1 octombrie 2008 și utilizare obligatorie pentru fiecare organizație care se ocupă cu păduri și lemn în RO
- ▶ 2009 - 2013 - utilizarea obligatorie continuă inerțial, fără dezvoltare, suport și finanțare pentru rularea sistemului. Încercări multiple de desființare și abrogare a sistemului.
- ▶ 2014 – lansarea a 2 aplicații mobile complementare - Wood Tracking și iWood Tracking - legate de SUMAL
- ▶ 2016 - lansarea unei aplicații mobile complementare și a unui site web - Inspectorul pădurii - legat de SUMAL și integrarea sa în serviciului public de urgență 112 (Radarul Pădurii)
- ▶ 2020 – intrarea în vigoare a SUMAL 2.0, pe 31 octombrie 2020
- ▶ 2021 30 ianuarie - operaționalizarea SUMAL 2.0

Circuitul lemnului: pădure – utilizatori

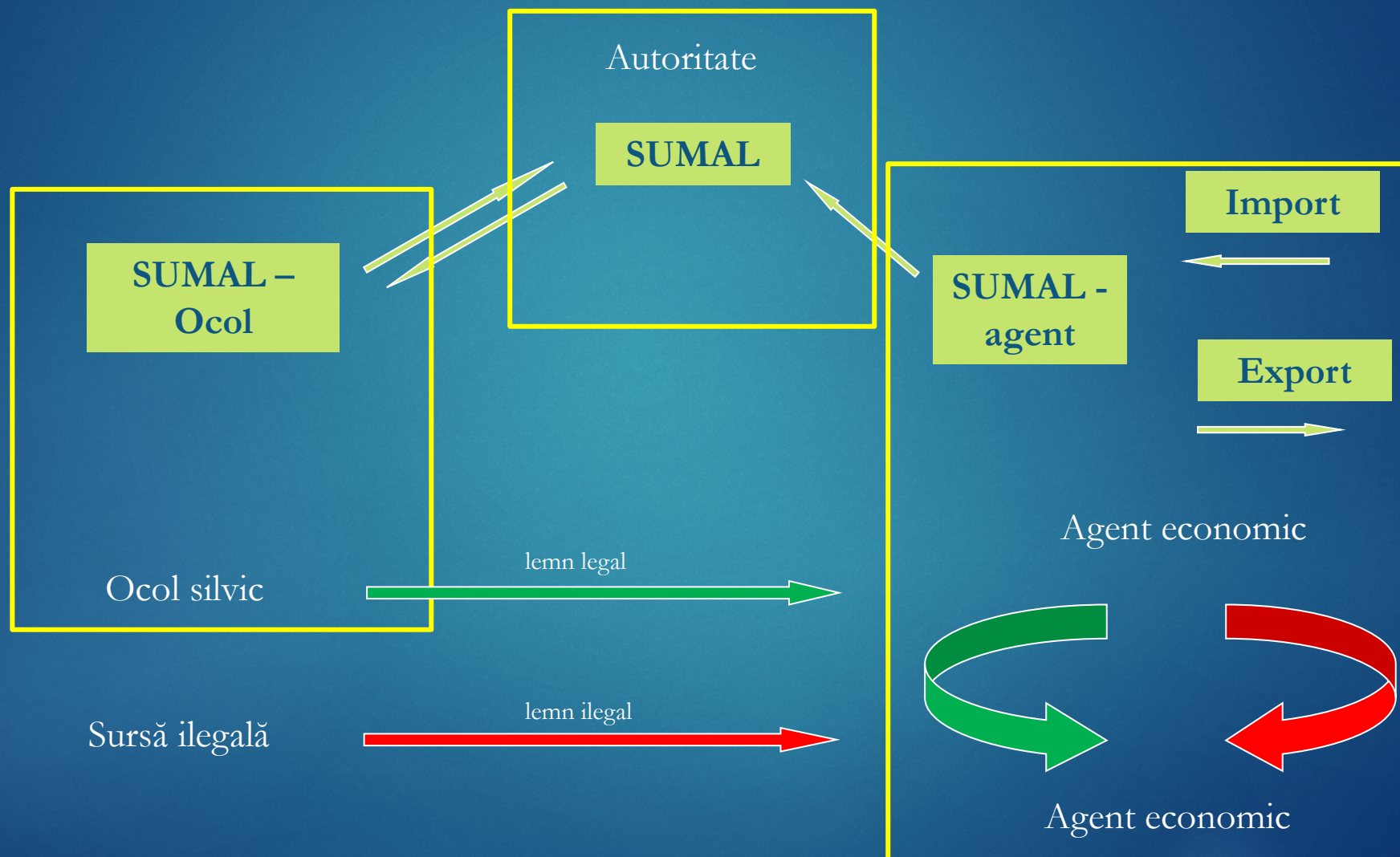
(înainte de SUMAL)

Lemnul care nu este înregistrat
în sistemul SUMAL este
prin definiție, ILEGAL.

Circuitul lemnului: pădure – utilizatori

(după SUMAL)

Care este rolul sistemului SUMAL 1.0 ?

Standardizarea procedurilor forestiere în RO

- calculul APV (act de estimare)
- acordă data certă documentelor forestiere
- unifică procedurile forestiere în întreaga RO

Generază documentele de administrație

- APV - uri
- autorizații
- reprimiri

De a lansa avertismente pentru

- incongruențe care depășesc toleranțele
- apariția documentelor de transport ilegale

Realizarea statisticilor privind recoltarea și procesarea lemnului, pentru uzul decidenților

- date actualizate (lunar)
- bază reală pentru decizii strategice
- feedback pentru deciziile luate

Pentru a ține evidența

- proprietăților
- ocoalelor silvice
- agenților economici legați de lemn

Pentru a verifica conformitatea între

- lemnul evaluat și cel transportat
- lemnul expedit și intrările din depozite
- intrările și ieșirile din depozite

SUMAL 1.0 – 2008 – începuturile

► Screenshot-uri

SUMAL Ocol

secțiunea calcul APV

Act de punere in valoare - Modificare

Unitatea Silvica: OS Campina | Nr.Act: 100019 | Denumire APV: cuca
 Act: OS Campina | UP: | Data: 16.07.2008
 Proprietate: | Selecteaza

Tratament: REGENERARI PROGRESIVE (TAIEREA 1- | Data Inventarie: 16.07.2008 | An Exploatarii: 2009
 Natura Produsului: ACCIDENTALE I | Procedeu Inventariere: FIR CU FIR
 Tehnologie Exploatare: TRIUNCHIURI SI CATARGE | Ciocan Rotund: 868767 | Ciocan Patrat: 4765756

Stancarii pe: 0 ha | Arbori putregaiosi: 0 buc 0 mc | Iescarii: 0 buc 0 mc

Unitate Amenajistica	Suprafata	PantaG	SemHA	%	Inaltime	Compozitie
1A	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	mo

Specia	UA	D.T.	D.C.	H.T.	H.C.	Varsta	V.m.	Crestere	G1	G2	G3	M1	M2	LS	V.brut
MDLID	1A	22.00	20.15	19.00	20.25	4.00	0.53	0.00	0.00	0.00	8.00	32.00	7.00	0.00	111.00
BRAD	1A	18.00	18.13	19.00	18.96	4.00	0.42	0.00	0.00	0.00	1.00	17.00	6.00	0.00	56.00

Salveaza | Renunta

SUMAL 1.0 – 2008 – începuturile

- Screenshot-uri
SUMAL Agent
secțiunea PV de gaterare

Proces Verbal de Gaterare - Adaugare

An: 2008 Luna: 9 Gestione Busteni: Salva - busteni
 Gestione Cherestea: Riva - cherestea Utilaj: BO-2323

Specie: BRAD Adauga
 Sortiment: BUSTENI FURNIR ESTETIC Cantitate: 23 Sterge

Specie	Sortiment	Cantitate
BRAD	BUSTENI FURNIR ESTETIC	23.00

Volume rezultate pe specii si sortimente

Sortiment: DULAPI Cantitate: 12 Adauga
 Sterge

Specie	Sortiment	Cantitate
BRAD	FRIZE	3.00
BRAD	DULAPI	12.00

Salveaza Renunta

Cronologia dezvoltării sistemului SUMAL

- ▶ 2007 – nașterea conceptului
- ▶ 2008 - lansarea SUMAL 1.0, sistem în vigoare de la 1 octombrie 2008 și utilizare obligatorie pentru fiecare organizație care se ocupă cu păduri și lemn în RO
- ▶ 2009 - 2013 - utilizarea obligatorie continuă inertial, fără dezvoltare, suport și finanțare pentru rularea sistemului. Încercări multiple de desființare și abrogare a sistemului.
- ▶ 2014 - lansarea a 2 aplicații mobile complementare - Wood Tracking și iWood Tracking - legate de SUMAL
- ▶ 2016 - lansarea unei aplicații mobile complementare și a unui site web - Inspectorul pădurii - legat de SUMAL și integrarea sa în serviciului public de urgență 112 (Radarul Pădurii)
- ▶ 2020 – intrarea în vigoare a SUMAL 2.0, pe 31 octombrie 2020
- ▶ 2021 30 ianuarie - operaționalizarea SUMAL 2.0

SUMAL 1.0 – 2014 – extensia Wood Tracking

- ▶ Ordinul ministerial 837/2014, în vigoare din 21 octombrie 2014
- ▶ Transportul materialelor lemnoase este permis numai după introducerea în aplicația mobilă Wood Tracking a datelor specifice și obținerea de la serverul central a unui cod online de validitate. Toate datele relevante ale transportului sunt introduse în același timp în serverul central, astfel încât să poată fi verificate oricând
- ▶ Aplicația emite codul online numai după verificarea provenienței sale
- ▶ Ultima versiune a urmării lemnului este 1.1.5 și, din 2016, nu a mai fost dezvoltată
- ▶ Există o versiune de control iWood Tracking, care poate interoga baza de date, pentru a verifica eventual legalitatea transportului

SUMAL 1.0 – 2014 – extensia Wood Tracking

Wood Tracking

MADR

AV SERIE

AV NR

Locul recoltării Din depozit

NR APV

PCT DESCARCARE

NR VEHICUL

Specie	Sortiment
BRAD	BILE MANELE

CANTITATE

Adauga Sterge

V TOTAL

Validez corectitudinea datelor introduse

Trimite

328YF4EA

Cod Online: 328YF4EA
Data cod: 23.05.2014 15:22:56

Serie aviz: serie
Nr aviz: 145
Tip transport: Locul recoltării
Nr APV: 258
Pct. descarcare: desc
Nr vehicul: B01TTT
BRAD-BILE MANELE (14)
V. total: 14

Wood Tracking

AV NR

Locul recoltării Din depozit

PCT INCARCARE

PCT DESCARCARE

NR VEHICUL

Specie	Sortiment
BRAD	CHERESTEA NETIVITA

CANTITATE

Adauga Sterge

Wood Tracking

pct descarcare

B 01 TTT

APV

CodOnline: 327Y2C2B
Data: 23.05.2014 15:03:57

Ok

25

Validez corectitudinea datelor introduse

Trimite

Transport care pornește din pădure

Transport care pornește din depozit

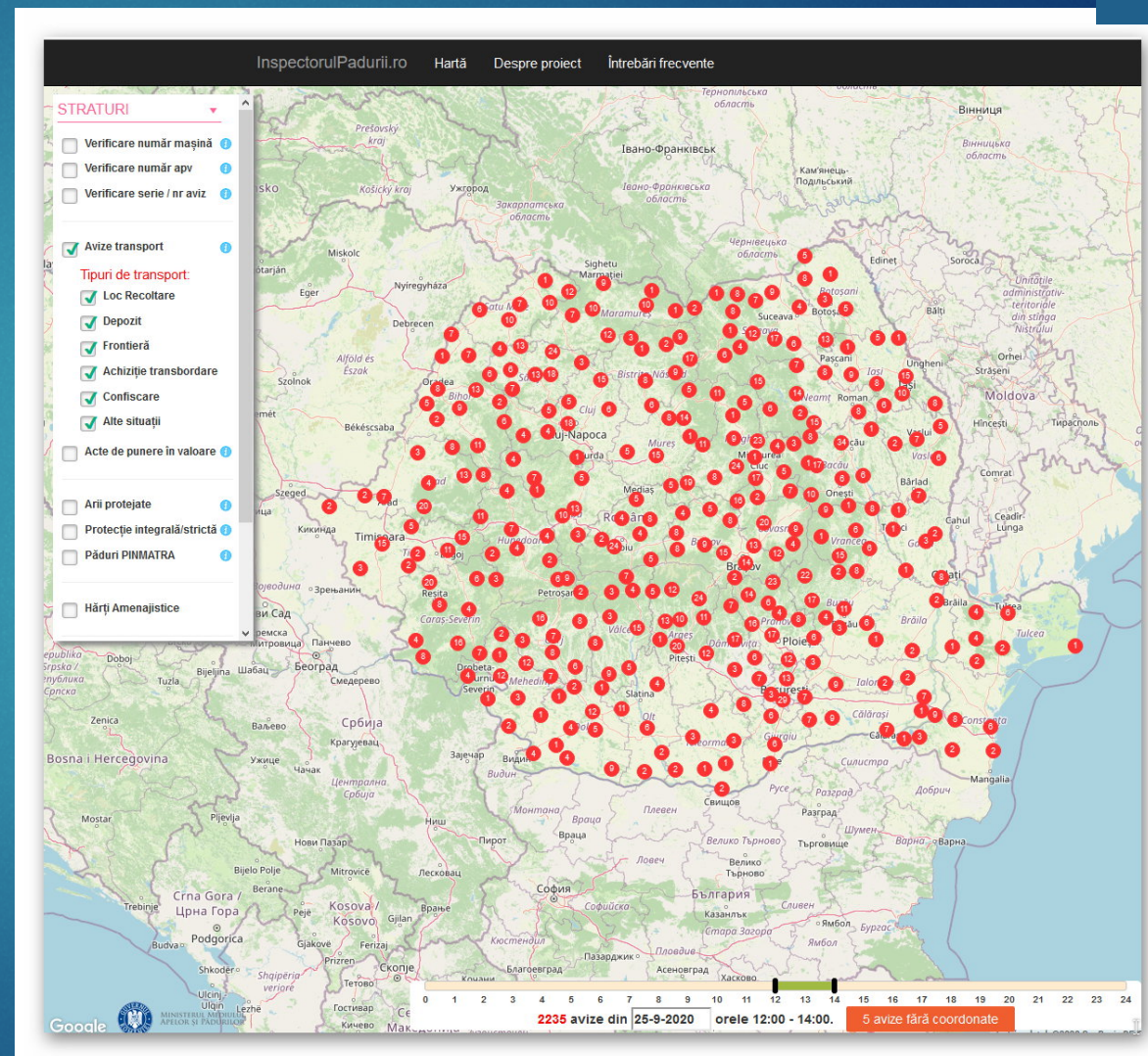
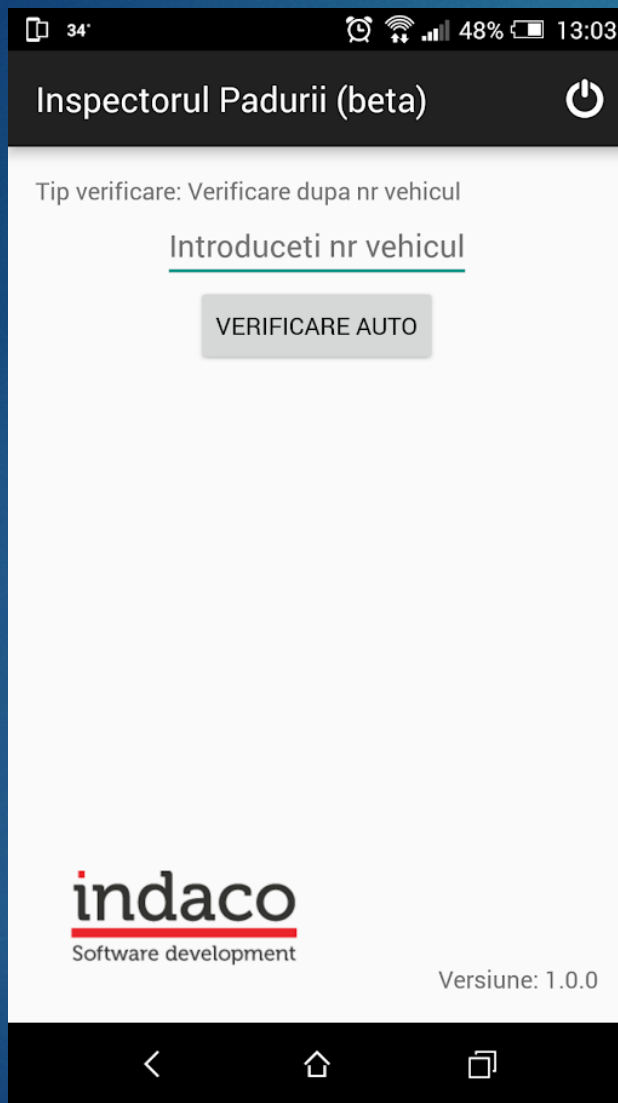
Cronologia dezvoltării sistemului SUMAL

- ▶ 2007 – nașterea conceptului
- ▶ 2008 - lansarea SUMAL 1.0, sistem în vigoare de la 1 octombrie 2008 și utilizare obligatorie pentru fiecare organizație care se ocupă cu păduri și lemn în RO
- ▶ 2009 - 2013 - utilizarea obligatorie continuă inertial, fără dezvoltare, suport și finanțare pentru rularea sistemului. Încercări multiple de desființare și abrogare a sistemului.
- ▶ 2014 - lansarea a 2 aplicații mobile complementare - Wood Tracking și iWood Tracking - legate de SUMAL
- ▶ 2016 - lansarea unei aplicații mobile complementare și a unui site web - Inspectorul pădurii - legat de SUMAL și integrarea sa în serviciului public de urgență 112 (Radarul Pădurii)
- ▶ 2020 – intrarea în vigoare a SUMAL 2.0, pe 31 octombrie 2020
- ▶ 2021 30 ianuarie - operaționalizarea SUMAL 2.0

SUMAL 1.0 – 2016 – extensia Inspectorul Pădurii

- ▶ **Hotărârea Guvernului 1004/2016**, după mai multe prorogări, nu a intrat niciodată în vigoare
- ▶ Inspectorul Pădurii și Radarul pădurii (un serviciu legat de numărul național de urgență - 112) sunt destinate să urmărească și să verifice legalitatea transportului lemnului de către oricine are un telefon mobil sau un smartphone, în timp real, în timpul transportului.
- ▶ Aplicația emite declarația că transportul este înregistrat / sau nu pe server cu aplicația Wood Tracking, cu volumul declarat.
- ▶ Pe site-ul Inspectorul Pădurii este posibil să verificați un act de transport, camion sau act de estimare (APV) într-un sistem GIS, pentru oricine are acces la internet. Informațiile sunt dispuse pe straturi și pot fi accesate într-un mod vizat.
- ▶ Apelând la numărul 112 și accesând Radarul pădurii, toată lumea poate verifica legalitatea unui transport de lemn (bușteni, lemne de foc sau altele), comunicând operatorului numărul de înmatriculare.

SUMAL 1.0 – 2016 – extensia Inspectorul Pădurii

Cronologia dezvoltării sistemului SUMAL

- ▶ 2007 – nașterea conceptului
- ▶ 2008 - lansarea SUMAL 1.0, sistem în vigoare de la 1 octombrie 2008 și utilizare obligatorie pentru fiecare organizație care se ocupă cu păduri și lemn în RO
- ▶ 2009 - 2013 - utilizarea obligatorie continuă inertial, fără dezvoltare, suport și finanțare pentru rularea sistemului. Încercări multiple de desființare și abrogare a sistemului.
- ▶ 2014 - lansarea a 2 aplicații mobile complementare - Wood Tracking și iWood Tracking - legate de SUMAL
- ▶ 2016 - lansarea unei aplicații mobile complementare și a unui site web - Inspectorul pădurii - legat de SUMAL și integrarea sa în serviciului public de urgență 112 (Radarul Pădurii)
- ▶ 2020 – intrarea în vigoare a SUMAL 2.0, pe 31 octombrie 2020
- ▶ 2021 30 ianuarie - operaționalizarea SUMAL 2.0

SUMAL 2.0 – 2020 – versiune nouă

- ▶ Hotărârea Guvernului (HG) 497/2020, în vigoare de la 31 octombrie 2020 și operaționalizată din 30 ianuarie 2021
- ▶ În ciuda faptului că este în vigoare începând cu 31 octombrie 2020, doar o interfață de utilizare GUI cu funcționalitate limitată de pre-producție a fost pusă la dispoziția utilizatorilor
- ▶ Specificațiile software-ului nu au fost făcute publice, doar unii privilegiați au acces la el, deci este foarte dificil de analizat noul SUMAL 2.0. De asemenea **nu există un Help** cu descrierea termenilor, semnificațiilor și procedurilor.
- ▶ În acest caz, este posibilă doar evaluarea HG 497/2020, care stabilește termenii pentru noua versiune a SUMAL. Este mult mai dificil de respectat decât versiunea anterioară, deoarece doar Normele aprobate de HG au 24 de pagini.
- ▶ Va fi un instrument pus în funcțiune în principal pentru control și doar într-o măsură mai mică în scopul gestionării pădurilor
- ▶ Și-a schimbat structura față de SUNAL 1.0, având mai multe module

SUMAL 2.0 – 2020 – versiune nouă

- ▶ Ce este nou în SUMAL 2.0?
 - ▶ Aplicația se bazează pe modulul (planurile) de amenajare, care ar trebui introduse în serverul central, pe baza datelor GIS
 - ▶ Delegațiile de marcarea se fac în aplicația SUMAL Ocol pe baza amenajamentului, cu suport GIS
 - ▶ Transportul lemnului se va face cu urmărirea GPS, mijloacele de transport având atașate dispozitive de urmărirea
 - ▶ Avizele de transport pre-imprimare vor dispărea
 - ▶ Definiția lemnului este modificată, fiind mai cuprinzătoare – rumeguș, tocătură, etc.
 - ▶ Punerea la dispoziția publicului larg a multor date despre gestionarea pădurilor, recoltarea lemnului și transport. Astfel sunt generate probleme legate de aspectele constituționale, personale, de proprietate, de protecție a datelor private și de concurență.
 - ▶ Extinde numărul de utilizatori obligatorii de la câteva mii la câteva zeci de mii

SUMAL 2.0 – 2020 – versiune nouă

AUTENTIFICARE v2.7.0

Utilizator

Parola

SUMAL

LOGIN

AM UITAT PAROLA

MINISTERUL MEDIULUI
APELOR SI PADURILOR

SERVICIUL DE
TELECOMUNICATII SPECIALE

Aplicațiile SUMAL 2.0 disponibile utilizatorilor definiți în norme sunt:

- ▶ a) Aplicația SUMAL 2.0 Amenajare;
- ▶ b) Aplicația SUMAL 2.0 Ocol silvic;
- ▶ c) Aplicația SUMAL 2.0 Agent - Registrul electronic;
- ▶ d) Aplicația SUMAL 2.0 Avize;
- ▶ e) Aplicația SUMAL 2.0 Control;
- ▶ f) Aplicația SUMAL 2.0 Superadmin;
- ▶ g) Aplicația SUMAL 2.0 Gardă Forestieră;
- ▶ h) Aplicația SUMAL 2.0 Inspectorul Pădurii;
- ▶ i) Aplicația SUMAL 2.0 Contravenții - SNEICS.

CONCLUZII 1

- ▶ **Sistemul SUMAL a fost în 2008 un sistem informatic extrem de inovator, modern, revoluționar și simplu** de urmărire și gestionare a lemnului, implementat pentru prima dată într-o țară a UE, la scară națională și în mod obligatoriu
 - ▶ Conferința FLEGT 2008, București - subiect principal SUMAL
 - ▶ Sistemul SUMAL a fost implementat cu 5 ani înainte de EUTR
 - ▶ S-au sărbătorit în septembrie 2020, 12 ani de funcționare a sistemului SUMAL
 - ▶ S-a estimat că în primii 2 ani de aplicare, tăierea și transportul ilegal s-au redus până la jumătate
- ▶ **Extensiile sistemului** au completat eficacitatea luptei împotriva tăierilor ilegale – Wood Tracking, Inspectorul pădurii și Radarul pădurii
- ▶ În vremurile în care instabilitatea legislativă este accentuată de proiecte conduse de populism politic și miopie - în 12 ani doar Codul silvic a fost modificat de 18 ori, afectând câteva sute de articole - **singurul element stabil și neschimbat a fost Sistemul SUMAL**

CONCLUZII 2

- ▶ România este pionieră în **combaterea exploatării forestiere ilegale utilizând sisteme informatice și alte tehnici de ultimă generație**, dar având dezavantajul unei legislații foarte complicate și restrictive, care face numeroase activități de exploatare forestieră și de transport, având doar inadvertențe formale, ilegale. Exemplul lemnului de foc.
- ▶ SUMAL 2.0 poate aduce un plus în digitalizarea domeniului forestier, în lupta cu tăierile ilegale, dar forma actuală trebuie modificată prin prisma **GDPR-ului și constituționalității** prevederilor sale
- ▶ Se impune, în nota de transparență clamată în justificarea punerii la dispoziția societății civile a foarte multor date private, a **prezentării publice a tuturor modulelor și funcționalităților SUMAL 2.0**
- ▶ De asemenea se impune **reanalizarea aplicabilității prezentei forme a SUMAL 2.0 în schema EUTR**, de primă punere în piață a materialului lemnos, pe care o amintește ca fiind argumentul principal al urgenței măsurii, dar pe care nu o îndeplinește deloc
- ▶ Nu în ultimul rând, trebuie ținut cont de faptul că SUMAL 2.0 este un instrument pus în slujba gospodăririi durabile a pădurilor și **nu un scop în sine**, respectiv un instrument de represiune împotriva personalului silvic

Mulțumesc pentru
atenție